

**महाराष्ट्र नागरी सेवा: सेवेच्या सर्वसाधारण शर्ती १९८१ : प्रात्यक्षिक कार्य व
सादरीकरण**

(वेळ मर्यादा १० मिनिटे)

गटकार्य

(वेळ मर्यादा ५० मिनिटे)

१. प्रशिक्षणार्थीना कोरे सेवापुस्तक दाखवणे.
२. प्रशिक्षणार्थीचे ५ गट तयार करणे.
  - i. गट क्र. १ ते ४ ने दिलेल्या उदाहरणावरून सेवापुस्तक तयार करावे. सेवा पुस्तक प्रत्येकाने लिहावे. (सेवापुस्तकाचा नमुना सोबत जोडला आहे.)
  - ii. गट क्रमांक ५ ने सेवापुस्तकाबाबत खाली दिलेल्या प्रश्नावर चर्चा करणे.
    १. जन्मतारखेच्या नोंदीचे महत्व व त्यामध्ये बदल करण्याचा प्राधिकार
    २. कर्मचाऱ्याच्या पूर्वीच्या नोंदीवर, नवीन कार्यलयातील अधिकारी स्वाक्षरी करू शकेल का?
    ३. कार्यालय प्रमुखाचे सेवापुस्तक कोण ठेवते?
    ४. सेवापुस्तकातील लाल शाईने नोंदी घेतलेल्या बाबींचे महत्व काय?
३. गटकार्याचे सादरीकरण (४० मिनिटे)

गट क्रमांक १ ते ४ साठी

सेवा पुस्तक : उदाहरणे

खाली नमूद केलेल्या घटनांच्या आधारे सेवा पुस्तकातील नोंद व रजालेखा तयार करा.

१. श्री. प्रकाश महादेव जावळे यांची नेमणुक सहायक प्रशासन अधिकारी म्हणून आर्थिक विकास महामंडळ मुंबई येथे ९३०० - ३४८०० + ग्रेड वेतन ४३०० मध्ये कार्यालयीन आदेश क्रमांक APT/AAO/२०१२/Desk/१ दिनांक ८/८/२०१२ अन्वये झाली. त्यांनी ११/८/२०१२ माध्यानंतर कार्यभार स्वीकारला.
२. अधिक्षक जी. टी. हॉस्पिटल मुंबई यांचे दिनांक १८/१०/२०१२ च्या प्रमाणपत्रा अन्वये शारिरीक दृष्ट्या पात्र असल्याचे कळविण्यात आले.
३. पोलिस आयुक्त पुणे यांचे पत्र क्रमांक APT/PMJ/SomwarPeth/CRM/१ दिनांक २५/९२०१२ अन्वये चारित्र्य विषयक तपासणीमध्ये आक्षेपार्ह काहीही आढळून आले नाही.
४. जन्म तारीख :- ८/८/१९८२
५. धर्म :- हिंदू
६. पोटजात :- मराठा
७. वडिलांचे नाव :- महादेव शंकर जावळे राहणार :- २९१, सोमवार पेठ, पुणे
८. सध्याचा पत्ता :- २९१, सोमवार पेठ, पुणे.
९. स्वग्राम :- सातारा
१०. शैक्षणिक आर्हता :- BA D.S.W.
११. अंगावरच्या ओळखण्याच्या खुणा :- डाव्या हाताच्या करंगळी सोबत सहावे बोट
१२. उंची :- ५'-५"
१३. २४/१२/२०१२ ते ३१/१२/२०१२ या कालावधीत ८ दिवसाची अर्जित रजा २२ व २३ डिसेंबर २०१२ चौथा शनिवार व रविवार सुट्टीला जोडून आदेश क्रमांक LVE/PMJ/२०१२/Desk/१ वा १८/१२/२०१२ अन्वये मंजूर २१/१२/०१२ मा.ऊ. कार्यमुक्त
१४. दिनांक १/१/२०१३ मा. पु. परत कामावर हजर
१५. दिनांक १/१/२०१३ ते ३१/१/२०१३ या कालावधीत सहायक लेखाकारी ९३०० ते ३४८०० ग्रे. वेतन ४३०० या पदाचा अतिरिक्त कार्यभार धारण केला. व त्या कालावधीत विशेष वेतन मंजूर. (आदेश क्र. Add/PMJ/१०१३/Desk/१ + १७/४/२०१३
१६. महिला व बाल विकास विभाग मंत्रालय मुंबई यांचे कडील शासन निर्णय क्र. APT/MPSC/CDPO/२०१४/DESK/८ दि. २३/१/२०१७ अन्वये महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या शिफारशी नुसार महिला बाल विकास अधिकारी १५६००-३९१०० ग्रेड पे ५४०० मध्य नियुक्ती व त्याचा राजीनामा बोर्ड मिटिंग मध्ये ठराव २२ दिनांक २९/१/२०१४ अन्वये स्वीकारावा. दिनांक २९/१/२०१४ रोजी मा. ऊ. कार्यमुक्त

ये का.मु.-६०,००० पु. (२४ पानी)-१-२०१४-एएलए४* (एच) २५६,
G. I., P. and S. D. No. MIS-1275-23592-D, dt. 11-10-57.
शा. प., वि. वि. क्र. सेवापु.-१०८७/प. क्र. १/सेवा, ९, दि. १२-२-९२.
शा. परि., क्र., वि. वि., क्र. सेवापु.-१०८७/प. क्र. १/सेवा-९, दि. ५-८-९२.]

मयमा. २८० म.
Gen. 280 m.

सेवा पुस्तक

राजपत्रित व अराजपत्रित शासकीय कर्मचाऱ्यांकरिता

[शासकीय अधिसूचना, वित्त विभाग, क्र. २७०६-सी, दिनांक १२ नोव्हेंबर १९३५ (मध्ये प्रस्थापित), महाराष्ट्र नागरी सेवा (रजा)
नियम, १९८१ च्या अधीन]

(मूळ पुस्तक केवळ शासकीय बापरासाठी आहे)

(१) पूर्ण नाव -

(२) धर्म, जात (प्रवर्गासह)

(३) (अ) सध्याचा पत्ता -
(ब) घोषित केलेले स्वग्राम व पत्ता -

(४) वडिलांचे नाव व राहण्याचे ठिकाण -

(५) जन्मदिनांक नक्की करून तो खिस्ती सनाप्रमाणे लिहिता येईल तेवढा अचूक लिहावा.

(६) तंतोतंत उंची -

(७) ओळखण्यासाठी अंगावरील छुणा -

(८) (अ) नियुक्तीच्या वेळची शैक्षणिक अर्हता -
(ब) नियुक्तीनंतर प्राप्त केलेली शैक्षणिक अर्हता -

(९) शासकीय कर्मचाऱ्याची दिनांकित सही -

(१०) क्रमांक १ ते ९ मधील नोंदी तपासल्याबद्दल कार्यालय प्रमुखाची अथवा इतर कोणत्याही साक्षात्कृत अधिकाऱ्याची दिनांकित सही व पदनाम.

(११) वैद्यकीय तपासणीचा अहवाल :-

(एक) प्रमाणपत्र क्रमांक व दिनांक :-

(दोन) प्रमाणपत्र देणारा अधिकारी व त्याचे पदनाम :-

टीप :- या पृष्ठवरील नोंदी निदान प्रत्येक पाच वर्षांनंतर नव्याने करण्यात याव्यात किंवा त्या पुन्हा साक्षात् करण्यात याव्यात.

जो अराजपत्रित शासकीय वर्गचारी इंग्रजीत, हिंदीत किंवा मराठीत आपली सही करण्याइतपत साक्षर नसेल अशा कर्मचाऱ्यांच्या अंगठ्याचे व बोटांचे ठसे घ्यावेत.

टीप :- निवृत्तिवेतनाबाबत होणारा त्रास टाळण्यासाठी पुढील परिस्थितीसंबंधात सेवा पुस्तकात पुढील प्रश्नांची स्पष्ट उत्तरे दिलेली असतील, याची विशेष काळजी घ्यावी.

परिस्थिती

प्रश्न

- (१) कायम कनिष्ठ कर्मचाऱ्याची वरिष्ठ श्रेणीत जेव्हा स्थानापन्न म्हणून काम करण्यासाठी नियुक्ती करण्यात आली असेल.

रिक्त पदाचे स्वरूप कोणते? हे पूर्ण रिक्त पद आहे की दुसरा एखादा अधिकारी त्याच पदावरील नेमणुकीचा तोच कालावधी निवृत्तिवेतनासाठी हिशेबात घेत आहे?

सेवेचा प्रारंभ जेव्हा पुढीलप्रमाणे होत असेल :-

- (२) "स्थानापन्न"

...

वरीलप्रमाणे

- (३) "परिवीक्षाधीन"

...

ही विशेषरित्या नेमून दिलेली परिवीक्षाधीन नेमणूक आहे की, वेळ (२) खालील प्रकारचा आहे?

- (४) तात्पुरत्या नेमणुकीत स्थानापन्न

...

तात्पुरती नेमणूक नंतर वायम करण्यात आली काय?

- (५) निलंबित केल्यानंतर पुन्हा सेवेत घेऊन

...

निलंबनाचा कालावधी रजा व निवृत्तिवेतन यासाठी हिशेबात घेण्याचे आदेश देण्यात आले आहेत काय?

कार्यालय प्रमुखाचे किंवा इतर साक्षात्कृत अधिकाऱ्याने दिलेले प्रमाणपत्र

प्रमाणित करण्यात येते की, सेवा पुस्तकाच्या पहिल्या पृष्ठावरील सर्व नोंदी मी रीतसर पुनःसाक्षात्कृत केल्या आहेत आणि
* ..... चा अपवाद करता त्या बरोबर असल्याचे आढळून आले.

दिनांक २०

कार्यालय प्रमुखाची सही

* अपवाद नसेल तेव्हा हे खोडून टाकावेत.

कार्यालय प्रमुखाचे किंवा इतर साक्षात्कृत अधिकाऱ्याने दिलेले प्रमाणपत्र

प्रमाणित करण्यात येते की, सेवा पुस्तकाच्या पहिल्या पृष्ठावरील सर्व नोंदी मी रीतसर पुनःसाक्षात्कृत केल्या आहेत आणि
* ..... चा अपवाद करता त्या बरोबर असल्याचे आढळून आले.

दिनांक २०

कार्यालय प्रमुखाची सही

* अपवाद नसेल तेव्हा हे खोडून टाकावेत.

कार्यालय प्रमुखाचे किंवा इतर साक्षात्कृत अधिकाऱ्याने दिलेले प्रमाणपत्र

प्रमाणित करण्यात येते की, सेवा पुस्तकाच्या पहिल्या पृष्ठावरील सर्व नोंदी मी रीतसर पुनःसाक्षात्कृत केल्या आहेत आणि
* ..... चा अपवाद करता त्या बरोबर असल्याचे आढळून आले.

दिनांक २०

कार्यालय प्रमुखाची सही

* अपवाद नसेल तेव्हा हे खोडून टाकावेत.

कार्यालय प्रमुखाचे किंवा इतर साक्षात्कृत अधिकाऱ्याने दिलेले प्रमाणपत्र

प्रमाणित करण्यात येते की, सेवा पुस्तकाच्या पहिल्या पृष्ठावरील सर्व नोंदी मी रीतसर पुनःसाक्षात्कृत केल्या आहेत आणि
* ..... चा अपवाद करता त्या बरोबर असल्याचे आढळून आले.

दिनांक २०

कार्यालय प्रमुखाची सही

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

रजेच्या

जन्म दिनांक

स्यादी सेवेचा दिनांक

टीका. — (१) देय अर्जित रत्ना दिदसांगये दर्शयिष्यात् यावी.

(२) ज्यावेळी शासकीय कर्मचाऱ्यांची नियुक्ती एका विशिष्ट वॉलेंडर वर्गाच्या अर्धवर्षागष्टे केली जाते, त्यावेळी त्याने पूर्ण व्रतेच्या सेवेच्या प्रत्येक वॉलेंडर महिन्याकरिता ₹ १/ दिवस या दराने अर्जित रजा त्याच्या रजा खाती जमा करण्यात यावी व अपूर्णकाल येणारे दिवस नजीकच्या दिवसाशी पूर्णकीत वारण्यात यावेत.

सेवा निवृत्तीचा / राजीनामा दिल्याचा दिनांक

(३) स्तंभ ६ मधील नोंदी पूर्ण दिवसात असाव्यात. अपूर्णाकातील दिवस नजीकच्या दिवसाशी पूरून घेत करण्यात यावा.
(४) असाधारण रजेचा कालावधी लाल शाईने दर्शविण्यात यावा.

अर्जित रजा			अधिवेत्नी रजा (परिवर्तित रजा व.		
क्र.सं.	वर्षातील अर्जांची संख्या	अर्जांची संख्या	अर्जांची संख्या	अर्जांची संख्या	अर्जांची संख्या
१	२	३	४	५	६
७	८	९	१०	११	१२
१३	१४	१५	१६	१७	१८
१९	२०	२१	२२	२३	२४
२५	२६	२७	२८	२९	३०
३१	३२	३३	३४	३५	३६
३७	३८	३९	४०	४१	४२
४३	४४	४५	४६	४७	४८
४९	५०	५१	५२	५३	५४
५५	५६	५७	५८	५९	६०
६१	६२	६३	६४	६५	६६
६७	६८	६९	७०	७१	७२
७३	७४	७५	७६	७७	७८
७९	८०	८१	८२	८३	८४
८५	८६	८७	८८	८९	९०
९१	९२	९३	९४	९५	९६
९७	९८	९९	१००	१०१	१०२
१०३	१०४	१०५	१०६	१०७	१०८
१०९	११०	१११	११२	११३	११४
११५	११६	११७	११८	११९	१२०
१२१	१२२	१२३	१२४	१२५	१२६
१२७	१२८	१२९	१३०	१३१	१३२
१३३	१३४	१३५	१३६	१३७	१३८
१३९	१४०	१४१	१४२	१४३	१४४
१४५	१४६	१४७	१४८	१४९	१५०
१५१	१५२	१५३	१५४	१५५	१५६
१५७	१५८	१५९	१६०	१६१	१६२
१६३	१६४	१६५	१६६	१६७	१६८
१६९	१७०	१७१	१७२	१७३	१७४
१७५	१७६	१७७	१७८	१७९	१८०
१८१	१८२	१८३	१८४	१८५	१८६
१८७	१८८	१८९	१९०	१९१	१९२
१९३	१९४	१९५	१९६	१९७	१९८
१९९	२००	२०१	२०२	२०३	२०४
२०५	२०६	२०७	२०८	२०९	२१०
२११	२१२	२१३	२१४	२१५	२१६
२१७	२१८	२१९	२२०	२२१	२२२
२२३	२२४	२२५	२२६	२२७	२२८
२२९	२३०	२३१	२३२	२३३	२३४
२३५	२३६	२३७	२३८	२३९	२४०
२४१	२४२	२४३	२४४	२४५	२४६
२४७	२४८	२४९	२५०	२५१	२५२
२५३	२५४	२५५	२५६	२५७	२५८
२५९	२६०	२६१	२६२	२६३	२६४
२६५	२६६	२६७	२६८	२६९	२७०
२७१	२७२	२७३	२७४	२७५	२७६
२७७	२७८	२७९	२८०	२८१	२८२
२८३	२८४	२८५	२८६	२८७	२८८
२८९	२९०	२९१	२९२	२९३	२९४
२९५	२९६	२९७	२९८	२९९	३००

[illegible]

[illegible]

